การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Enhancing Analytical Thinking Abilities in Grade 6 Social Studies: A Study on the Efficacy of 5W1H Techniques Combined with Mind Maps

ภูเบศ บุตรเคน และ มานิตย์ อาษานอก
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Phubes Budken and Manit Asanok
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pb.phubodin@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ร้อยละ 75/75 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลภูบดินทร์ จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่ามัชฌิมเลขคณิต และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.24/80.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด มีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

* วันที่รับบทความ : 8 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 1 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 2 กรกฎาคม 2567
Received: June 8 2027; Revised: July 1 2024; Accepted: July 2 2024

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้; การคิดวิเคราะห์; เทคนิค 5W1H; แผนผังความคิด

Abstract

The purposes of this research were: 1) Find the effectiveness of learning activities that enhancing analytical thinking ability. Social studies subject using 5W1H techniques combined with mind maps. For Grade 6 students according to the criteria of 75/75 percent 2) compare students' analytical thinking abilities using the 5W1H technique together with mind maps and 3) study student satisfaction with organizing activities. Learning using 5W1H techniques with mind maps The sample group was 6/1st grade students at Anuban Phubodin School. Nong Bua Lamphu Province, 31 people, which were obtained by random sampling. The research tools were 1) a learning management plan, 2) an analytical thinking ability test, and 3) a satisfaction questionnaire. Statistics used in research include mean, arithmetic mean, and t-test.

The results of the study are as follows: 1) Results of development of learning activities that enhancing analytical thinking ability Social studies subject using 5W1H techniques combined with mind maps. For Grade 6 students, the performance was 83.24/80.75, which was higher than the specified criteria. 2) Grade 6 students who receive learning activities that enhancing analytical thinking ability Social studies subject using 5W1H techniques combined with mind maps. Scores for analytical thinking ability after studying were higher than before studying. It is statistically significant at the .05 level and is in line with the set assumptions. and 3) Results of the study of student satisfaction with the flipped classroom learning arrangement combined with electronic books. For Grade 6 students, overall they were at the highest level of satisfaction

Keywords: Organizing Learning Activities; Analytical Thinking; 5W1H Techniques; Mind maps

บทนำ

ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคสมัยที่มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา การเมืองการปกครอง ตลอดจนการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) ที่ส่งผลให้การดำรงชีวิตของประชากรโลกได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด เกิดระบบการศึกษาต่าง ๆ มากมาย รัฐบาลจึงต้องให้ความสำคัญและเร่งผลักดันนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้สอดรับกระแสแห่งความเป็นพลวัตนี้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาประชากรให้มีองค์ความรู้ ตลอดจนได้รับการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคใน

การศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ที่เรียกว่า 3Rs+8Cs ซึ่งประกอบด้วย อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์และนวัตกรรม ความเข้าใจทางวัฒนธรรม ความร่วมมือ การสื่อสารคอมพิวเตอร์ ทักษะการเรียนรู้ และความมีเมตตา วินัย และจริยธรรม ซึ่งทักษะต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาชาติในทุก ๆ ด้าน รวมถึงส่งผลให้ประชาชนสามารถดำรงตนอย่างมีคุณภาพในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงได้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจในตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่าง สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติได้ การคิดจึงเป็นส่วนหนึ่งและส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถตัดสินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนจึงควรเตรียมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ มีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์สภาพปัญหา เพื่อนำมาสู่การชั่งน้ำหนัก ตัดสินใจ ให้เหตุผลกับสิ่งต่าง ๆ ทางสังคมได้อย่างมีวิจารณญาณ (ณิชากร เรียงรุ่งโรจน์, 2565) การส่งเสริมความสามารถในการคิดจึงเป็นอีกทางหนึ่ง ช่วยให้นักเรียนสามารถคิดแยกแยะ พินิจพิจารณาสาระสำคัญของเรื่องราว ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุมีผล และช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเข้าใจ จนสามารถนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2556; ลักขณา สริวัฒน์, 2557; ทิศนา แขมมณี, 2562) หากนักเรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แล้ว ย่อมจะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ไปเป็นปัจจัยหลักสำหรับการคิดในมิติอื่น ๆ รวมถึงช่วยในการแก้ปัญหา ช่วยให้เวลาที่พบปัญหาจะสามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัญหานั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนช่วยในการประเมินและตัดสินใจ สามารถคาดการณ์อนาคตที่เกิดขึ้นอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553; ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2556) การคิดวิเคราะห์จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปต่อยอดและนำไปประยุกต์สู่ทักษะการคิดขั้นสูงในชีวิตประจำวันได้

จากการศึกษาผลการเรียนเฉลี่ยรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายของสถานศึกษา โดยค่าเป้าหมายกำหนดเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 75 ซึ่งพบว่า ผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด โดยเฉพาะสาระเนื้อหาในเรื่องกฎหมาย สิทธิ หน้าที่พลเมืองในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ จากผลการสัมภาษณ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกับผู้บริหาร ครูหัวหน้าวิชาการ และครูผู้ปฏิบัติการสอนรายวิชาสังคมศึกษายังสะท้อนถึงสภาพปัญหาในทิศทางเดียวกันก็คือ นักเรียนขาดความสนใจไม่เอาใจใส่ในเนื้อหาสาระ และนักเรียนขาดกลวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการคิด การวิเคราะห์ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้

ความสามารถทางการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นรายวิชาสังคมศึกษา หรือรายวิชาอื่น ๆ คือการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดขึ้นพื้นฐานไปสู่กระบวนการคิดขั้นสูง เมื่อนักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะสามารถพิจารณาความสัมพันธ์และแยกแยะเนื้อหาสาระวิชาความรู้ต่าง ๆ และสามารถนำไปต่อยอดได้ โดยเทคนิคในการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน และพบว่า พื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่กระบวนการคิดวิเคราะห์คือการตั้งคำถาม (สุวิทย์ มูลคำ, 2551; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) เพราะการตั้งคำถามจะนำไปสู่การสืบค้นความจริงและเกิดความชัดเจนในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ โดยขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์จะยึดหลักการตั้งคำถามโดยใช้เทคนิค 5W1H คือ ใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) และอย่างไร (How) ซึ่งคำถามเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องใช้ทุกข้อเพราะการตั้งคำถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจน ครอบคลุมและตรงประเด็นที่ต้องการสืบค้น แต่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ แยกแยะเรื่องราวได้อย่างมีหลักการเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเขียนแผนผังความคิด จะทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์หลักและมโนทัศน์ย่อย เกิดการเชื่อมโยงความคิดและสาระสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน (วัชรา เล่าเรียนดี, 2554) แผนผังความคิดยังเป็นการนำทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ทั้งสมองซีกซ้ายและซีกขวา โดยสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการคิดวิเคราะห์คำ สัญลักษณ์ ส่วนสมองด้านขวาจะนำหน้าที่ในการสังเคราะห์รูปแบบ สี รูปร่าง ของแผนผังความคิด (พัชยา สุขพัชราภรณ์, 2552) การใช้แผนผังความคิด จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่เพิ่มสูงขึ้นได้

จากสภาพปัญหา หลักการและแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ รวมถึงศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด อันจะนำมาสู่แนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ของครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่สนใจศึกษา สู่การพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ร้อยละ 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน-หลังการทดลอง โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 64 คน ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนอนุบาลภูบดินทร์ จังหวัดหนองบัวลำภู สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แบบคละความสามารถ และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 31 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนอนุบาลภูบดินทร์ จังหวัดหนองบัวลำภู สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง โดยผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของ อพันตรี พูล พุทธา (2565) และประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มีผลการประเมินความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.47, S.D.=0.50)

3.2 แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน โดยมีผลการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 และผลการนำแบบทดสอบวัดความสามารถไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่

กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.67-0.80 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.30-0.52

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 10 ข้อ โดยผลการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ในข้อคำถาม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 และนำไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) อยู่ระหว่าง 0.64-0.95 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

4. วิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ชี้แจงครูประจำชั้น ปฐมนิเทศนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 31 คน เพื่อสร้างความเข้าใจต่อหลักการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

4.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ

4.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด โดยดำเนินการตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้คือ ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุสิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น รูปภาพ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ข่าว ของจริง หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหาของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น เรื่องราว เหตุการณ์ที่ต้องการสื่อหรือบอกอะไรสำคัญที่สุด ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผลอาจเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจ พิเคราะห์ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยใช้เทคนิคคำถาม 5W1H ประกอบด้วย What (อะไร)Where (ที่ไหน) When (เมื่อไร) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร) โดยใช้การทำกิจกรรมแผนผังความคิดสรุปองค์ความรู้ และ ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้และนำเสนอผลการเรียนรู้

4.4 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นทั้งหมดแล้ว กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน (Post-test) จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน

4.5 นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 10 ข้อ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ตามจุดประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561)

5.2 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test)

5.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้เทคนิค 5W1H โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. สมมติฐานการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ 2) ขั้นกำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ 3) ขั้นกำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ 4) ขั้นพิจารณาแยกแยะ โดยใช้แผนผังความคิด และ 5) ขั้นสรุปคำตอบ มุ่งการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ โดยการวิจัยในครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

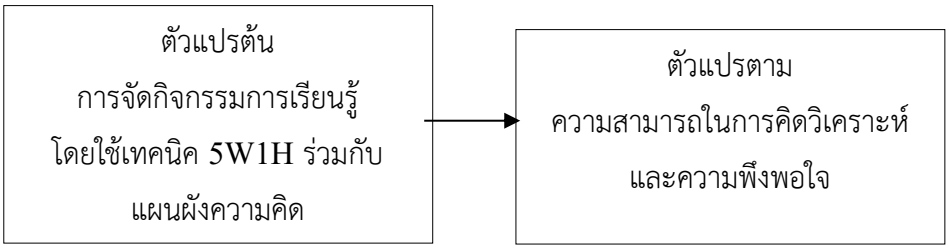

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ร้อยละ 75/75 ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการปรับปรุงหลังจากมีการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้ว หลังจากนั้นนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนอนุบาลภูบดินทร์ จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 31 คน โดยในขณะที่ใช้เครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมผลการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ คะแนนการทำกิจกรรม การวัดด้านความรู้ (K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A) ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแสดงผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาประสิทธิภาพ (E_1/E_2) จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการเรียน	คะแนนที่ได้	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	7,277	8,742	234.74	3.15	83.24
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	751	930	24.23	1.52	80.75
ประสิทธิภาพของกิจกรรมจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.24/80.75					

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 83.24 และประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 80.75 ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 83.24/80.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน ซึ่งผลจากการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	D	$S.D._D$	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	9.55	1.61	14.68	1.76	46.47 *	0.00
หลังเรียน	24.23	1.52				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนและหลังเรียน พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด โดยจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด โดยสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's) หลังจากนั้นนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวัดระดับความพึงพอใจ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด

ที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	นักเรียนมีความพึงพอใจที่ได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน	4.42	0.66	มาก
2	นักเรียนมีความสนใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มมากขึ้น	4.58	0.49	มากที่สุด
3	นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น	4.23	0.71	มาก
4	นักเรียนชอบการออกแบบแผนผังความคิดตามความสนใจของตนเองและของเพื่อน ๆ	4.55	0.66	มากที่สุด
5	นักเรียนพอใจในการให้ข้อเสนอแนะของคุณครู	4.35	0.74	มาก
6	นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการตั้งคำถาม	4.47	0.66	มาก
7	นักเรียนชอบการเรียนรู้ที่คุณครูสอน เข้าใจได้ง่าย	4.42	0.83	มาก
8	นักเรียนชอบเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	4.52	0.71	มากที่สุด
9	นักเรียนรู้สึกชอบสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.03	0.82	มาก
10	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้	4.19	0.74	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.38	0.70	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.38, S.D=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) นักเรียนมีความสนใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}$=4.58, S.D=0.49) 2) นักเรียนชอบการออกแบบแผนผังความคิดตามความสนใจของตนเองและของเพื่อน ๆ ($\bar{x}$=4.55, S.D=0.66) และ 3) นักเรียนชอบเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ($\bar{x}$=4.52, S.D=0.71) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.24/80.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่พลเมือง และกฎหมายต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นความรู้พื้นฐานที่ทุก ๆ คนควรรู้จัก เมื่อทราบถึงรายละเอียดข้อมูลเบื้องต้นจากกฎหมายต่าง ๆ แล้วนั้น นักเรียนก็จะมีองค์ความรู้ที่สามารถ

นำไปปฏิบัติตนได้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และเป็นไปตามระเบียบข้อปฏิบัติของสังคมที่มีการกำหนดไว้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ซึ่งเป็นกระบวนคิดเชิงวิเคราะห์ เป็นการตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับความสงสัยและความอยากรู้ของผู้ถาม เมื่อเห็นสิ่งที่สนใจ แล้วอยากรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นมากขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงใหม่ ๆ ความเข้าใจใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายการประเมินการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่รอบคอบมากขึ้น เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะได้เรียนรู้จากสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมายกเป็นตัวอย่างในกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยให้นักเรียนนำเอาองค์ความรู้ที่ได้มาเป็นตัวพินิจพิจารณาตัดสินว่ามีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายใด มีความผิดอย่างไร และส่งผลต่อผู้ปฏิบัติตนอย่างไร อีกทั้งการใช้แผนผังความคิด จะช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอดของตนเองได้ โดยการใช้แผนผังความคิด หรือแผนภาพความคิด จะทำให้นักเรียนสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้ไปสร้างเป็นแผนภาพ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม รวมถึงสร้างสถานการณ์ให้นักเรียนได้เผชิญปัญหา นักเรียนก็ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันลงมือปฏิบัติ จากสถานการณ์ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนและเป็นระบบในการเรียนรู้ รวมถึงผู้วิจัยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีองค์ความรู้ รวมถึงปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะ จึงทำให้ได้เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนานักเรียน ดังแนวคิดของ ดนิตา ดวงวิไล (2565) ที่ได้กล่าวไว้ว่า หากมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว จะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อให้ความรู้ในบทเรียนหรือเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน โดยกิจกรรมที่ดำเนินไปนั้น นักเรียนจะได้รับทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ อีกทั้งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นแนวทางที่จะนำผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างเป็นขั้นตอนและอย่างมีระบบ ผู้สอนสามารถดำเนินการสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและวิชาที่เรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แขมมณี (2562) ที่ได้เสนอว่า แผนผังความคิดช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหานั้นง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่นักเรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้นักเรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปที่อธิบายให้เข้าใจ และจดจำได้ง่าย นอกจากใช้ประมวลความรู้ หรือจัดความรู้ดังกล่าว ในหลายกรณีที่ทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่ม หรือสร้างความคิดขึ้นด้วย จากข้อสนับสนุนดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า การนำเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5W1H ร่วมกับการใช้แผนผังความคิดช่วยพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ กรรณิกา หนูน้ำคำ (2565) พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามแบบ 5W1H มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.38/83.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงงานวิจัยของ นูรียะห์ บือแน และคณะ (2564) ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับการใช้นิทานประกอบ มีประสิทธิภาพเท่ากับ E_1/E_2=82.78/85.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด มีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนผลการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.55 และมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.23 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค 5W1H และการใช้แผนผังความคิด มาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งการนำเทคนิคและวิธีการกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้ มีความเข้าใจถึงหลักการ แนวคิด ความสำคัญของกฎหมายในชีวิตประจำวัน รวมถึงได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของเรื่องที่ได้ศึกษา จนเกิดการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทั้งวิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเทคนิค 5W1H ที่กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว การใช้แผนผังความคิดยังช่วยพัฒนาระบบการคิดของนักเรียน ให้สามารถวางลำดับ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของณัฐกานต์ เฟื่องมณี (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด และผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงผลการศึกษาของ นูรียะห์ บือแน และคณะ (2564) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการสอน 5W1H ร่วมกับการใช้นิทานประกอบ ก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาของ Saengchan, P (2023) ที่ได้ทำการค้นพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้ 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ Munther และคณะ (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิผลของการสอนโดยใช้กลยุทธ์ 5W1H ในการสอนวิทยาศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และพบว่า นักเรียนของกลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพเหนือกว่านักเรียนของกลุ่มควบคุมตามกลยุทธ์ของ 5W1H เช่นเดียวกัน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ประกอบด้วย ข้าพเจ้ามีความสนใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ข้าพเจ้าชอบการออกแบบแผนผังความคิดตามความสนใจของตนเองและของเพื่อน ๆ และข้าพเจ้าชอบเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีการเรียงลำดับจากง่ายไปยากตามลำดับ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H และการใช้แผนผังความคิดเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานและสามารถบูรณาการร่วมกันได้ ทั้งการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนให้คิด วิเคราะห์ ผนวกกับการใช้แผนผังความคิดซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถจัดความคิดได้อย่างเป็นระบบ และผู้วิจัยใช้สื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย คลิปวิดีโอ เพาเวอร์พอยต์ ใบความรู้ และการทำกิจกรรมเก็บคะแนนโดยใช้ใบงานและแบบทดสอบ ซึ่งอาจจะทำให้นักเรียนขาดความสนใจ และใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลาย ๆ วิชา อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าวยังช่วยสร้างสรรค์ตามความชอบของนักเรียน อีกทั้งนักเรียนยังได้ร่วมกันทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมมาทบทวนได้ด้วยตนเองได้ รวมถึงครูผู้สอนยังปฏิบัติหน้าที่โดยการคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ พัฒนา พรหมณี และคณะ (2563) ที่ได้เสนอไว้ว่า ความพึงพอใจจะมีความสำคัญต่อบุคคล ทำให้เป็นสุข เกิดแรงจูงใจและกำลังใจที่ดี นักเรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้งช่วยให้เกิดความรัก ความสามัคคี เมื่อนักเรียนเกิดความรู้สึกชอบใจในการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน การทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้ตอบสนองความต้องการ ย่อมทำให้บรรลุผลสำเร็จในการเรียนรู้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ กรรณิกา หนูน้ำคำ (2565) ที่ได้พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามแบบ 5W1H โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เนตรนภา ถาวรสุวรรณ (2562) ที่ได้พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ มีความพึงพอใจของ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการจัดกิจกรรมการรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน ต้องใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม และครูต้องทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก ให้นักเรียนได้ฝึกฝนจนเกิดทักษะการวิเคราะห์ขั้นสูง ดังนั้น ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด ครูผู้สอนควรศึกษา จัดเตรียมสถานการณ์การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ขั้นสูงให้กับนักเรียน

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ครูผู้สอนควรศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค 5W1H และการใช้แผนผังความคิด รวมถึงเทคนิคบริหารจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับสาระที่สอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด เช่น การศึกษาแรงจูงใจ ความคงตนในการเรียนรู้ เจตคติในการเรียนรู้ เป็นต้น

2.2 ควรนำแนวคิดเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิด ไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการคิดขั้นสูงให้กับนักเรียนให้เพิ่มสูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา หนูน้ำคำ. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเทคนิคการใช้คำถาม 5W1H ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 41 (1), 21-33.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ซัคเซส มีเดีย จำกัด.

คณาจารย์ภาควิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

ณัฐกานต์ เฟื่องมณี. (2564). *การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5W1H ร่วมกับแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ณิชากร เรียงรุ่งโรจน์. (2565). พลเมืองกับเมืองน่าอยู่: วิชาพลเมืองสำคัญแค่ไหนกับการขับเคลื่อนเมืองน่าอยู่. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: https://theurbanis.com/public-realm/17/02/2022/6048.

ดนิตา ดวงวิไล. (2565). *นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทย*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทิศนา แขมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นูรียะห์ บือแน และคณะ. (2564). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ชุดนิทานประชาชาติที่ดี สาระวิชาอัลอัคลาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*. 1 (1). 44-57.

เนตรนภา ถาวรสุวรรณ. (2562). *การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). *การพัฒนาการคิด*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิค พริ้นติ้ง.

พัชยา สุขพัชราภรณ์. (2552). *การใช้กิจกรรมแผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัฒนา พรหมณี ยุพิน พิทยาวัฒนชัย และจีระศักดิ์ ทัพผา. (2563). แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในงาน. *วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตน์ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*. 26 (1), 59-66.

ลักขณา สริวัฒน์. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2552). *ทักษะการคิดและการจัดการเรียนรู้*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟิค จำกัด.

สุวิทย์ มูลคำ. (2551). *การสอนคิดเปรียบเทียบ*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

อพันตรี พูลพุทธา. (2565). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

Munther. M and Others. (2022). The Effectiveness of Teaching the 5W1H Strategy in Scientific Sense among Fifth Grade Bioscience Students in Biology. *Journal of Positive School Psychology*. 6 (4), 5234-5244.

Saengchan, P. (2023). developing a learning management model to enhance the analytical ability of grade 2 students in the history of who i am using 5w1h techniques. *international academic multidisciplinary research conference in Zurich*. 2023. 142-148.